

Reforma srednjeg stručnog obrazovanja u Srbiji

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ
И НАУКЕ

On behalf of
Federal Ministry
for Economic Cooperation
and Development

giz

O Projektu

Projekat **Reforma srednjeg stručnog obrazovanja u Srbiji** sprovodi se od 2002. godine. Od marta iste godine aktivnu podršku Ministarstvu prosvete i nauke Republike Srbije u realizaciji projekta pruža GIZ (ranije GTZ), organizacija koja sprovodi aktivnosti po nalogu nemačkog Saveznog ministarstva za ekonomsku saradnju i razvoj (BMZ) i između ostalog učestvuje i u projektima iz oblasti obrazovanja širom sveta.

Struktura tradicionalnih obrazovnih profila iz oblasti ekonomije u Srbiji, njihovi nastavni sadržaji, nastavne metode, kao i završni ispiti koji ne odgovaraju potrebama privrede za kvalifikacijama i informisanošću, pokazali su potrebu da se projekat prevashodno usmeri na oblasti rada ekonomija, pravo i administracija.

Projekat Reforme srednjeg stručnog obrazovanja podstiče saradnju javnog, privatnog i civilnog sektora kroz saradnju Ministarstva i privrednih komora, lokalnih samouprava, udruženja nastavnika i direktora i privatnog sektora. Sva tri sektora tako sudeluju u reformi srednjeg stručnog obrazovanja.

Biro za učenje

Ko su korisnici? / Šta je cilj? / Ko su partneri Projekta?

Korisnici su mladi ljudi u Srbiji, učenici/učenice srednjih stručnih škola, a cilj Projekta je poboljšanje njihove mogućnosti za zapošljavanje usklađivanjem srednjeg stručnog obrazovanja sa potrebama privrede. Partner je Ministarstvo prosvete i nauke Republike Srbije.

Ostvareni rezultati

- U skladu sa realnim potrebama privrede razvijeno je i uvedeno **5 novih obrazovnih profila**: poslovni administrator, finansijski administrator, bankarski službenik, službenik osiguranja i komercijalista; razvijeni nastavni programi za ove profile sprovode se u oglednim odeljenjima u 53 škole širom Srbije; profili su strukturisani tako da osposobljavaju učenike kako za svet rada, tako i za nastavak školovanja;
- U saradnji sa Ministarstvom prosvete i nauke razvijena je **nova matura**, završni stručni ispit na kom učenici mogu da pokažu svoju sposobnost planiranja, donošenja odluka i radne kompetencije;

Biro za učenje

- Do sada je razvijeno **9 linija seminara** u okviru ponude za stručno i metodičko usavršavanje nastavnika - na metodskom nivou nastavnici se obučavaju da učenike uvedu u situacije učenja koje učenici sami usmeravaju, dok nastavnici samo moderiraju ovakav proces učenja; stručna usavršavanja nastavnika sprovode eksperti iz datih oblasti pomoću koncepta sa više faza: nakon teorijskog dela sledi praktična obuka, a nakon toga koučing u toku cele faze oglada nekog od novih obrazovnih profila; ukupno trajanje obuke je 580 sati, a oko 1600 nastavnika prošlo je usavršavanje;
- **240 virtuelnih preduzeća** osnovano je u pilot školama u Projektu - nastava u virtuelnom preduzeću čini srž praktične obuke, a bazira se na simulaciji konkretnih poslovnih procesa u realnim preduzećima; svake druge godine organizuju se nacionalni sajmovi virtuelnih preduzeća na kojima učenici imaju priliku da predstave svoja privredna društva i proizvode, kao i da iskuse sve aspekte organizovanja sajamskog nastupa: pripremu, prezentaciju, uspostavljanje kontakata, ugovaranje poslova i sl.;

Obuka nastavnika

- Uspostavljena je mreža školskih partnerstava između 30 ekonomskih škola u Srbiji i 30 škola u Nemačkoj - u okviru ovog partnerstva uglavnom grupe učenika posećuju jedni druge, stiču uvid u njihov svakodnevni život i zajednički rade na projektima saradnje dve zemlje;

- Pružena je podrška formiranju udruženja „Zajednica ekonomskih, pravno-birotehničkih, trgovinskih i ugostiteljsko-turističkih škola Republike Srbije“ (www.zajednica.edu.rs), kao i osnivanju 3 nastavnička udruženja: „Dositej“ (www.dositej.org.rs), „VET Forum“ (www.vetforum.rs) i „M Forum“. Oko 250 nastavnika i skoro 50 direktora, pored svojih redovnih obaveza, dobrovoljno preuzimaju na sebe dodatne zadatke u Projektu: nastavnici razvijaju ispitne zadatke, koncepte seminara, obučavaju svoje kolege, sprovode monitoring, revidiraju nastavne planove i programe i sl, a direktori sačinjavaju predloge za izmene i dopune zakona i podzakonskih akata, sprovode obuke drugih direktora, bave se zadacima iz oblasti školskog razvoja i sl.;

- u saradnji sa Ministarstvom prosvete i nauke Republike Srbije, a po modelu PROREKO projekta Ministarstva prosvete i kulture u Hanoveru, Donja Saksonija, sprovodi se projekat organizacionog razvoja srednjih stručnih škola kao regionalnih centara kompetencija - RECEKO - u ovaj projekat uključeno je 12 škola, a ima 5 glavnih ciljeva:

samoodgovorno i na merljiv način stalno poboljšavanje kvaliteta rada primenom EFQM modela;

pouzdana i kompetentno obrazovanje i obučavanje mladih za potrebe tržišta rada na regionalnom nivou;

uspostavljanje prilagodljive i dinamične organizacione strukture zasnovane na timskom radu i odgovornosti svakog zaposlenog za ostvarivanje utvrđenih ciljeva;

delotvorno upravljanje partnerstvima, kadrovima, infrastrukturom i procesima radi postizanja optimalnih rezultata i jačanja nivoa na kojima se odvijaju procesi u školi;

povezivanje na regionalnom nivou sa socijalnim partnerima.

Koristi ovog projekta su višestruke:

- učenici imaju priliku da brže i lakše dolaze do posla;
- privreda ima priliku da zaposli osposobljen stručni kadar i time ostvari uštede u dodatnom osposobljavanju;
- javni sektor ima priliku da efikasnije reguliše politiku zapošljavanja i usklađivanja sa privatnim sektorom.

Obuka nastavnika

Sajam virtuelnih preduzeća

Šta je preostalo da se uradi?

U okviru jednogodišnje faze produžetka koja će trajati do marta 2013. godine projektne aktivnosti biće usmerene na ostvarivanje sledeća 3 cilja:

- **implementaciju reformisanih oglednih profila u drugim školama, posebno u manje razvijenim regionima na jugu i istoku Srbije** -nemačka strana će sa 75% sredstava učestvovati u obezbeđivanju opreme za kancelarije za učenje, stručno usavršavanje nastavnika i implementaciju izabranih ekonomskih obrazovnih profila; zato će važan kriterijum pri izboru škola predstavljati spremnost škole odnosno lokalne samouprave da učestvuje u finansiranju tj. da preuzme najmanje 25% ulaganja i time pokaže ozbiljnu zainteresovanost za reformu stručnog obrazovanja u svojoj opštini;

- **reviziju i implementaciju obrazovnog profila trgovac u maloprodaji** - s obzirom da se oko 5800 učenika trenutno obrazuje za trgovca u maloprodaji u oko 30 škola, postojeći trogodišnji profil koji je po sadržaju potpuno zastareo potrebno je revidirati i učiniti ga usmerenim na kupce, modernijim i

atraktivnijim; time bi bila zaokružena reforma stručnog obrazovanja u području rada ekonomija;

- **Razvoj i uvođenje pilot-modela za praktičnu obuku u zanatsko-tehničkom sektoru u uskoj saradnji sa vodećim preduzećima** - ova komponenta rezultat je velike zainteresovanosti nemačkih i evropskih preduzeća i privrednih komora za saradnju u oblasti stručnog obrazovanja, ali i nedostatka kvalifikovanog kadra u zanatsko-tehničkom sektoru; trenutno postoji nekoliko opcija za sprovodljivost (poboljšanje stručne prakse u preduzećima; dodavanje jednog praktičnog modula na izabrani trogodišnji tehnički obrazovni profil; razvoj i implementacija 1-2 ogledna tehnička obrazovna profila za koja postoji najveća potražnja na tržištu rada), a odluku o konkretnim merama treba doneti u konsultaciji sa partnerima i zainteresovanim preduzećima vodeći računa pri tom o ograničenim sredstvima i vremenskoj ograničenosti realizacije na godinu dana.

Poslednja godina realizacije Projekta biće prvenstveno rad na **širenju, konsolidaciji i održivoj institucionalizaciji ostvarenih rezultata i efekata**: prevođenje oglednih profila u nacionalni sistem stručnog obrazovanja, institucionalizacija izgrađenih foruma nastavnika i učenika, stručno usavršavanje nastavnika i mature, dalja podrška ogledu za regionalni razvoj škola i unapređivanje zapošljavanja u Zlatiborskom regionu (ZoraPro) i sl.

Konačno, Projekat će, u skladu sa opštom strategijom GIZ-a o rodnoj ravnopravnosti i merama preporučenim u Nacionalnoj strategiji za poboljšanje položaja žena i unapređivanje ravnopravnosti polova, sprovesti aktivnosti koje imaju za cilj da u školama doprinesu podizanju svesti o važnosti borbe protiv rodno zasnovane diskriminisanosti i stvaranju atmosfere jednakih mogućnosti za sve.

Posredno, Projekat doprinosi razvoju privrede, poboljšanju usluga i kvaliteta proizvoda što je relevantan faktor da se privuku investicije i podrži ekonomski razvoj.

Za dalje informacije:
g. Joachim Hagemann, vođa projekta
tel/faks: +381 11 2433 362
e-mail: giz-edu@giz.de
website: www.giz.de

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ
И НАУКЕ

On behalf of
Federal Ministry
for Economic Cooperation
and Development

giz